

Kvinders Adgang til Studium og Embede.

II.

Lægevidenskab.

LIGNENDE Forhold som de, der gælder Lovkyndigheden, gælder for Kvindernes Vedkommende ogsaa Lægevidenskaben. I de fleste Lande har de Ret til at studere og til senere at udnytte Studiet privat; men som Regel er de afskaarne fra at søge de offentlige Embeder og højere Stillinger, der knytter sig til det.

Gennemgaaende har Kvinderne noget tidligere faaet Adgang til Medicin end til Jura og det synes, at saavel Statsmyndighederne som det store Publikum har haft lettere ved at forsone sig med Tanken om en kvindelig Læge end en kvindelig Sagfører.

I Østrig findes i Øjeblikket 42 kvindelige Læger, der har taget deres Eksamen ved Universiteterne under samme Vilkaar som Mænd. En stor Del af dem har nedsat sig som praktiserende Læger rundt om i de større Byer; men de kan ikke søge Stilling som Embedslæger.

Dette er derimod Tilfældet i Belgien. Her staar Adgangen aaben for dem til at blive Jernbanelæger for kvindelige Funktionærer, Reservelæger ved Hospitaler, Skolelæger, Fattiglæger o. s. v. De kan studere ved alle Landets Universiteter med Undtagelse af det katolske i Louvain. Der er en Snes kvindelige Læger i Belgien.

Om Danmark gælder, at Kvinder siden 1875 har kunnet studere Medicin og i Aaret 1913 fandtes 70 kvindelige Medicinere. De kan ansættes ved Hospitaler, Sygehuse o. s. v. En Kvinde er bleven udnævnt til *Distriktslæge* i en afsides Egn, hvor ingen mandlig Læge søgte Embedet.

Kvinder i Finland kan ligeledes blive Læger. Dog maa de i hvert enkelt Tilfælde søge speciel Tilladelse til at praktisere, hvilket ikke kræves af Mænd. Landet har 12 kvindelige Medicinere.

Et langt større Antal findes i Frankrig. Man mener, at ikke mindre end 300 Kvinder er Medicinere og benytter

deres Eksamen paa forskellig Vis. Men herunder er ganske vist regnet en Del Udlændinge, særlig russiske og polske Damer, der har taget Eksamen i Paris og senere fundet Beskæftigelse i Frankrig, da de ikke kunde udnytte deres Videnskab i Hjemlandene. Forholdene her synes særlig gunstige, idet kvindelige Læger finder Ansættelse ved Hospitalerne alle Vegne, ligesom det store Publikum allerede i mange Aar har søgt dem saa ivrigt, at de mandlige Læger betragter dem som meget farlige Konkurrenter. Hertil kommer, at de mandlige Medicinere bliver udskevet til Militærtjeneste, hvilket de kvindelige ikke bliver, og dette giver de sidste en stor Fordel overfor deres Klientel. Som Følge af disse Forhold spores der i de senere Aar en Bevægelse blandt de mandlige Medicinere, der gaar ud paa, at man til en Begyndelse maa udelukke i al Fald udenlandske Kvinder fra at skabe sig Praksis indenfor Landets Grænser.

Kvinder studerer Medicin ved alle Tysklands Universiteter og har taget Eksamen i et Antal af 172. De kan udnytte deres Eksamen paa forskellig Vis: praktisere privat, finde Ansættelse ved Hospitaler og Sindssygeanstalter, men ikke søge Embedslægestillinger. Mærkelig nok fik de kvindelige Medicinere Ret til at praktisere adskillige Aar tidligere end Staten aabnede dem Adgang til Studiet ved Universiteterne. Ikke faa tyske Damer, som i sin Tid tog Eksamen i Schweiz, nedsatte sig som Læger i deres Hjemland, hvor de i Begyndelsen ikke fik ret mange Patienter, men lidt efter lidt dog vandt Anerkendelse. I Nutiden søges de kvindelige Læger med megen Tiltro, og dette har i nogle Tilfælde ført til, at deres mandlige Kollegaer har vist deres Misfornøjelse paa en mindre heldig Maade.

Paa dette som paa andre Studieomraader er Forholdene i England vidt forskellige fra andre Landes. De mange Grader indenfor medicinsk Uddannelse gør det vanskeligt at forklare Sagen. Saaledes maa Kvinderne kun studere Medicin ved en enkelt Læreanstalt —

»Lægeskole for Kvinder« — i London, mens de øvrige er forbeholdt Mænd. I Provinserne derimod studerer Mænd og Kvinder ved samme Lægeskole. I Edinburgh har Kvinderne ligesom i London en egen Læreanstalt, men samtidig maa de studere enkelte af Videnskabens Fag ved Universitetet, og noget lignende er Tilfældet i Glasgow. I Irland er der fælles Undervisning.

I Storbritannien har indtil Aaret 1913 ikke mindre end 950 Kvinder taget medicinsk Embedseksamen; mellem 5 og 600 af disse praktiserer som Læger. De kan finde Ansættelse ved nogle Hospitaler, men er udelukkede fra andre. Ingen Kvinde er ansat i overordnede Embeder, men en og anden har opnaaet en høj medicinsk Grad. De engelske Autoriteter bøjer sig som Regel for den personlige Dygtighed og lægger den sjældent smaalige Hindringer i Vejen; men paa den anden Side er de yderst ubøjelige til at gøre principielle Indrømmelser, hvor det gælder almindelige Lovregler.

Dette er blevet klart illustreret under hele den Kamp, de engelske Kvinder har maattet føre for at faa Adgang til den medicinske Studium. Den begyndte med, at Miss Jex Blake søgte Adgang til at studere ved Edinburghs Universitet. Det blev hende nægtet, og hun tog derfor sin Eksamen i Udlandet, vendte hjem og nedsatte sig som Læge i Edinburgh. Da Parlamentet langt om længe gav Landets Kvinder Ret til at studere Medicin, havde Miss Blake allerede i 21 Aar været Læge i sin Hjemby uden at nogen Autoritet havde blandet sig heri. Det var ligeledes Miss Blake, der i 1875 ved Hjælp af en Skare rige Velyndere oprettede »Lægeskole for Kvinder« i London.

En anden Pioner paa dette Omraade er Mrs. Garret Anderson, der i 1874 tog sin medicinske Eksamen i Amerika og efter sin Hjemkomst til England fik gennemført, at hendes Navn blev opført paa Listen over uddannede Medicinere — skønt Parlamentet paa dette Tidspunkt ikke havde givet Kvinder Adgang til det medicinske Studium.

I London findes et Kvindehospital —